

- » *Ἄνοιξε καὶ χειμῶνα,*
- » *Θρηγῶ παρτοτειρά.*
- » *Καὶ τώρα, γὰ, ἀκούω*
- » *Ἐξω ἔστα φύλλα κρότον*
- » *Εἶν' ἄμυλλα ἐρώτων*
- » *Ἄς ἤμουν καὶ εἴ ἐγώ!*
- » *Τοῦλάχιστον ἄς ἦτο*
- » *Κῆρ τὸ νερό ποῦ πίνω*
- » *Πολὸ, ποῦ γὰ βαθύω*
- » *Νὰ πῶ γὰ πριγῶ!* »

— *Πρὶν κ' ἄλλα γὰ ἀκούσω*
Εἰς τὸ κλουβί μου τρέχω
Κ' εἰς τὸ ποῦλι παρέχω
Ἄερα ἀνοιχτόν.

Ὁ δὲ μικρὸς δεσμώτης,
Ἄμα ἐλευθερώθη,
Ἐ τῆς αἵρας ἐξυπλώθη
Τὸ ρεῦμα τὸ λεπτόν.

Ἐν Χάλκη, τῆ 20 Ἰανουαρίου 1863.

ΙΩΑΝΝΗΣ Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ.

ΔΙΑΦΟΡΑ.

ΠΟΛΕΜΙΚΟΝ ΔΝΕΚΔΟΤΟΝ. (Ἐκ τῶν Ἀπομνημονευμάτων τῆς Κυρίας Ἀβρατίνας.) Στρατιωτικὸν τάγμα ἐστάλη ἐκ τῆς πόλεως Βουργῶς πρὸς καταδίωξιν ἐχθρικοῦ ἀτάκτου ἀποσπάσματος, ὀδηγούμενου ὑπὸ τοῦ Μαρκεσίου Βιλλακάμπου, καὶ διετάχθη νὰ μεταχειρισθῆ τοὺς Ἰσπανοὺς μετὰ μεγίστης αὐστηρότητος, ἰδίως δὲ τοὺς κατοίκους Ἀργουάνου, μικρᾶς κώμης κειμένης παρὰ τὸ περίφημον δάσος Κοβελλίδα εἰς οὐ τὰς πυκνοτάτας σκιὰς κατέφυγον κρυπτόμενοι λησταὶ καὶ ἄτακτοι Ἰσπανοὶ στρατιῶται. Ἐν τῶν πολλῶν βρασάνων τοῦ κατὰ τὴν Ἰσπανίαν πολέμου ἡμῶν ἦτο ἡ ταχύτης μεθ' ἧς πάντα τῶν Γάλλων τὰ κινήματα ἐγνωστοποιῶντο εἰς τοὺς ἀρχηγοὺς τῶν ἀποστατῶν, καὶ ἡ δυσκολία τῆς ἀποκτίσεως κατασκοπῆς ἢ ὀδηγοῦ, οὗς δόσκις εὐρίσκομεν συναλαμβάνομεν συνήθως προδίδοντας ἡμᾶς. Τὸ ἀποσταλὲν λοιπὸν γαλλικὸν τάγμα ἔμελλε νὰ διέλθῃ δι' αὐτάτων δασῶν, βραχῶδους καὶ γυμνῆς χώρας, καὶ νὰ διαβῆ πεπηγῶτα χειμάρρους, ὑποκείμενον ἀπύστως εἰς ἀπρόοπτους κινδύνους. Τέλος ἀφίκετο εἰς τὴν κώμην, ἀλλ' οὔτε ἐχθρικά κινήματα εθεώρησεν, οὔτε εἶδεν αὐτῶν τινα ἔλαβε. Τὰ πάντα κατεῖχε βαθυτάτη ἐρημία. Ὁ ἀρχηγὸς τοῦ τάγματος ὑποπτεύσας ἐνέδραν, διέταξε μεγίστην νὰ τηρήσῃσι προφύλαξιν. Οἱ στρατιῶται εἰσελθόντες εἰς τὰς ὁδοὺς τῆς κώμης, προέβησαν μέχρι πλατείας τινός, ὅπου εὔρον σωροὺς σίτου καὶ ἀραβοσίτου, καὶ

ἄρτον καταναλισκομένους ὑπὸ τοῦ πυρός, ἐν ᾧ εἰς τοὺς βύσσας τῆς πλατείας ἔρρεε νεωστὶ χυθεὶς οἶνος. Πάντα ταῦτα ἐγένοντο ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ μὴ εὐρωσι τρόφιμα οἱ Γάλλοι ἐν τῇ κώμῃ ταύτῃ. Ἐννοεῖται ὅτι οἱ στρατιῶται ἰδόντες καὶ νοήσαντες τὰ ἐχθρικά βουλεύματα κατελήφθησαν ὑπ' ἀγκυκλήσεως ἀλλὰ τίνα νὰ τιμωρήσῃσι καὶ κατὰ τίνας νὰ ταχύνωσι τὴν βράζουσαν ἐκδίκησιν; Πάντες οἱ κάτοικοι τῆς κώμης ἐδραπέτευσαν καὶ κατέφυγον ἐντὸς τοῦ δάσους ἐνθα πᾶσα καταδίωξις ἀπέβηκε δυσχερεστάτη.

Αἰρνησὶς ἠκούσθησαν κραυγαὶ προερχόμεναι ἐκ τινος τῶν ἐρήμων καλυψῶν εἰς ἃς οἱ Γάλλοι διεσπάρησαν ἐπ' ἐλπίδι τοῦ ν' ἀνακαλύψωσι τρόφιμα ἢ λάφυρα. Αἱ δὲ κραυγαὶ προήρχοντο ἐκ νέας γυναικὸς θασταζούσης βρέφος ἑνὸς ἔτους, ἣν οἱ στρατιῶται ἀπηγον ἐνώπιον τοῦ ἀρχηγοῦ. « Ἄξιωματικὲ, εἶπέ τις, τὴν γυναῖκα ταύτην εὐρομεν καθημένην πλησίον γρακίας πρότεινέ την μερικὰς ἐρωτήσεις. »

Ἡ νέα γυνὴ ἐφόρει τὸν ἱματισμὸν τῶν ὄρεινῶν τῆς Σορίας καὶ Ριόζας. Ἰσχυρὰ ἀλλὰ δὲν ἔτρεμε.

— Διὰ τί εἶσαι ἐδῶ μόνη, τὴν ἠρώτησεν ὁ ἀρχηγός.

— Ἐμεῖνα πλησίον τῆς μάμμης μου, ἥτις εἶναι παράλυτος καὶ δὲν ἐδυνήθη ν' ἀκολουθήσῃ τοὺς λοιποὺς εἰς τὸ δάσος, ἀπεκρίθη ἡ Ἰσπανὶς ὑψηλοφρόνης καὶ ὡσανεὶ ἐδυσχέραινε δμιλοῦσα ἐνώπιον Γάλλων. Ἐμεῖνα διὰ νὰ τὴν προφυλάξω.

— Καὶ διὰ τί οἱ γείτονές σας ἀφῆκαν τὴν κώμην;

Εἰ τὴν ἐρώτησιν ταύτην οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς Ἰσπανίδος ἐξήστραψαν. Προσηλώσασα δὲ ἀγρίως τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τὸν ἐρωτῶντα, ἀπεκρίθη. Γνωρίζεις καλὰ τὴν αἰτίαν. Δὲν ἐπρόκειτο νὰ κατασφαγῶμεν ὅλοι;

Ὁ ἀξιωματικὸς ἐκίνησε τοὺς ὄμους καὶ ἐξηκολούθησεν. Ἀλλὰ διὰ τί ἐκάσατε τὸν σῖτον καὶ τὸν ἄρτον, καὶ ἐχῆσατε εἰς τὰς ὁδοὺς τὸν οἶνον σας;

— Διὰ νὰ μὴν εὐρετε τίποτε. Μὴ δυνάμενοι νὰ μετακομίσωσιν αὐτὰ οἱ χωρικοὶ ἐπροτίμησαν νὰ τὰ καύσωσιν. »

Κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἠκούσθησαν φωναὶ χαρμώσυναι, καὶ οἱ στρατιῶται ἐφάνησαν κομίζοντες πολυάριθμα χειμῶνα μηρία, ἄρτον, καὶ πολλὰ ἀσκία οἶνου, ἅτινα ἀνεκάλυψαν εἰς ὑπόγειον, ἢ εἰσοδος τοῦ ὅποιου ἐκρύπτετο ὑπὸ τοῦ ἀχυρίνου στρώματος ἀφ' οὗ ἔκειτο ἡ παραλυτικὴ γρακία. Ἡ νέα χωρική ἐβρίφεν ἐπ' αὐτῶν βλέμμα ἐκφράζον καταχθονίαν ἐκδίκησιν, ἐν ᾧ ὁ ἀξιωματικὸς πλήρης μερίμνης ἀνησύχου περὶ τῆς καταταραχνοῦσης πείνης τοὺς ταλαιπώρους στρατιώτας ἐχάρη ὀλίγον ἐπὶ τῇ ἀνελπίστῳ ἀνακαλύψει. Ἀλλ' αἱ πρόσφατοι φαρμακεύσεις πολλῶν δεξιμενῶν, καὶ ἡ ἀνάμνησις καταχθονίων ἄλλων παραδειγμάτων ἐκδικήσεως, κατέστησαν αὐτὸν προφυλακτικὸν, καὶ ἐκ νέου ἠρώτησε τὴν γυναῖκα.

- Πόθεν προέρχονται τὰ τρόφιμα ταῦτα ;
- Εἶναι τὰ ἴδια ὡς ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἐκαύσαμεν ἐκρύψαμεν ταῦτα διὰ τοὺς φίλους μας.
- Εὐρίσκεται καὶ ὁ σύζυγός σου μετὰ τοὺς κρυμμένους ληστές ;
- Ὁ σύζυγός μου εἶναι εἰς τὸν οὐρανόν ! ἀπέθανεν ὑπὲρ τῆς πατρίδος, τῆς πίστεως καὶ τοῦ βασιλέως Φερδινάνδου !
- Ἐχει ἀδελφὸν μεταξὺ αὐτῶν ;
- Δὲν ἔχω κἀνένα πλέον δεσμὸν ἐκτὸς τοῦ τέκνου μου.

Καὶ εἰπούσα ταῦτα περιέτριψε τὸ τέκνον ἐπὶ τῆς καρδίας τῆς. Τὸ ταλαιπώρον βρέφος ἦτο κάτισχνον καὶ ἀδύνατον, ἀλλὰ τὰ μεγάλα μελανὰ ὄμματα τοῦ ἔλαμπον στρεφόμενα πρὸς τὴν φιλόστοργον μητέρα.

— Ἀξιωματικὲ, ἐκραξεν εἰς τὸν στρατιωτῶν, διάταξε νὰ μᾶς μοιρασθῶσι τὰ τρόφιμα διότι ἀποθνήσκομεν τῆς πείνας καὶ δίψας.

— Λάβετε ὑπομονὴν, σύντροφοι, ἀπεκρίθη, καὶ ἀποταναίε εἰς τὴν γυναῖκα μετὰ ὑπόπτου βλέμματος, ἠρώτησεν, εἶναι καλαί, ἐλπίζω, αἱ τροφαὶ αὗται ;

— Καὶ πῶς ὄχι ; ἀπεκρίθη καταφρονητικῶς ἡ γυνὴ· αἱ τροφαὶ αὗται δὲν ἦσαν διὰ σᾶς.

— « Εἰς ὑγείαν σου λοιπὸν, δαιμονία ; » ἐκραξε στρατιώτης ἀνοίγων ἓνα τῶν δερματίνων ἀσκῶν καὶ ἔτοιμος νὰ πῆ· ἀλλ' ὁ μᾶλλον προνοητικὸς ἀρχηγὸς ἀνέκραξε·

— Στάσου μίαν στιγμὴν· ἐπειδὴ λοιπὸν ὁ οἶνος οὗτος εἶναι καλὸς, θὰ πῆς καὶ σὺ, κυρία, ἐν ποτήριον.

— Πῶς ὄχι ; καὶ δύο καὶ τρία ἂν ἀγαπᾶς. Καὶ ταῦτοχρόνως λαβοῦσα τὸ προσενεχθὲν ποτήριον, τὸ ἐκένωσεν εὐθύς.

— Εὐγε ! εὐγε ! ἐκραύγασαν οἱ στρατιῶται περιχαρεῖς διὰ τὴν προσδοκωμένην ἀκίνδυνον μέθην.

— Καὶ τὸ τέκνον σου, θὰ πῆ ὀλίγον, κυρία· εἶναι ἀδύνατον καὶ ὠχρὸν· εἶπεν ὁ ἀξιωματικὸς.

Ἡ Ἰσπανὶς εἶχε τῷ ὄντι πῖσι ἄνευ δισταγμοῦ, ἀλλ' ἐνῶ προέτεινε τὸ ποτήριον εἰς τὰ χεῖλη τοῦ τέκνου τῆς, ἡ χεὶρ τῆς ἔτρεμεν, τόσον ὁμοῦς ἀνεπαισθήτως καὶ ἀπαρατηρήτως ὥστε τὸ βρέφος ἐκένωσεν ὡσαύτως τὸ ποτήριον. Μετὰ τοῦτο ὄλα τὰ τρόφιμα καταπραγώθησαν καὶ ὁ οἶνος ἐδαπανήθη ἑλευθέρως. Ἐν τούτοις, αἰφνιδίως τὸ βρέφος ὠχρίασε, τὸ πρόσωπόν του ἠλλοιώθη, καὶ ἐκ τοῦ στόματός του ἐξήρχοντο ἔλεγιναι κραυγαὶ ἀγωνίας. Ἡ μήτηρ ὡσαύτως, καὶ τοὶ συλλέξασα πάσαν ἐν ἑαυτῇ δύναμιν, μόλις ἴστατο εἰς τοὺς πόδας τῆς, καὶ ἡ τρομερὰ ὠχρότης τοῦ προσώπου τῆς προῦθις τὴν ἑνδον ἀγωνίαν αὐτῆς.

— Κατηραμένη ! ἐκραύγασεν ὁ ἀξιωματικὸς, μᾶς ἐφαρμάκευσε !

— Ναί, ἀπεκρίθη ἡ Ἰσπανὶς, ἀποτρόπαιον μειδῶσα καὶ πίπτουσα κατὰ γῆς παρὰ τὸ τέκνον τῆς

ἤδη ψυχορῆγαθῶν. Ναί, σᾶς ἐφαρμάκευσα· ἐγνώριζα ὅτι θὰ ζητήσετε τοὺς ἀσκούς εἰς τὸ μέρος ὅπου ἔκειντο, διότι δὲν ἐπίστευα ὅτι θ' ἀφήσετε ἀνενόχλητον τὴν ταλαιπώρον παραλυτικὴν γραῖαν ἐξηπλωμένην εἰς τὴν ἀχυρίνην στρωμνὴν τῆς ! Ναί, ναί θ' ἀποθάνετε, ἀλλὰ θ' ἀποθάνετε κολασμένοι, ἐνῶ ἐγὼ μεταβίβω τῶρα εἰς τὸν οὐρανόν ! »

Οἱ τελευταῖοι λόγοι τῆς γυναίκος μόλις ἠκούοντο καὶ οἱ στρατιῶται δὲν κατενόουν τὴν φρίκην τῆς καταστάσεώς των. Ἀλλ' ἐφ' ὅσον τοῦ φαρμάκου ἡ ἐνέργεια ἐγένετο φανερωτέρα, ἡ μαρτυρία τῆς τρομερᾶς γυναίκος ἐπεσφραγίζετο διὰ τῆς ἰδίας αὐτῆς ἀγωνίας. Οὐδεμίαν δύναμιν ἠδύνατο νὰ κατάσχη τὴν ἀπελπισίαν των, εἰς μάτην ὁ ἀρχηγὸς ἐμεσολάβησε, τὸν ἀπώθησαν, καὶ ἀρπάσαντες ἀπὸ τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς τὸ ἐκπνέον θυμὰ των, ἔσυρον αὐτὸ μέχρι τοῦ χεῖλους τοῦ χειμάρρου ὅπου τὴν ἐβρίψαν ἀφ' οὗ κατακερμάτισαν τὸ πτώμα τῆς διὰ τῶν ξιφῶν των. Ἡ Ἰσπανὶς δὲν ἀφῆκε κραυγὴν. Τὸ τέκνον τῆς εἶχε πρὸ μικροῦ ἐκπνεύσει.

Εἴκοσι καὶ δύο στρατιῶται γάλλοι ἐγένοντο θύματα τῆς πράξεως ταύτης, ἦν δὲν δύναμαι ἄλλως νὰ καλέσω εἰμὴ μεγάλην καὶ ἠρωτικὴν. Ὁ ἀρχηγὸς ἐσώθη ὡς ἐκ θαύματος.

Ἡ ἰδέα τοῦ ὅτι οἱ στρατιῶται ἐμελλον τῷ ὄντι νὰ διαταράξωσι τὴν ἡσυχίαν ταλαιπώρου γραίας παραλυτικῆς, μᾶς ἐζωγράφισαν εἰς τὸ πνεῦμα τῶν Ἰσπανῶν ὡς καταστρεπτικὰ ὄντα. Οὐδὲν ἱερὸν ἐκόλυσε τὴν ἀναζήτησιν τῶν λαφύρων. Πολλὰ τοιαῦτα παραδείγματα στρατιωτικῆς κτηνωδίας ἐνέβαλον εἰς τὴν καρδίαν τῶν Ἰσπανῶν ἀπερίγραπτον μῖσος κατὰ τῶν Γάλλων. Ἄν δὲ οἱ χωρικοὶ τῆς κόμης Ἀργουάνου δὲν ἐλάμβανον τὴν εἰδήσιν ὅτι ἐμελλον νὰ σφαγῶσι, δὲν ἔθελον προλάβει τὸ μέτρον τοῦτο τῆς σφαγῆς καὶ ἐρημώσεως. Πανταχοῦ ἐχόνομεν ἐν τῇ γῆ ἐκείνῃ τὸν σπόρον τοῦ μίσους καὶ τοῦ θανάτου.

X. A. Π.

Ἄδεια τοῦ ἐν τῷ 313 ἀριθμῷ αἰτήματος. (*)

— Λαμπάς. —

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΑ.

— 000 —

Φυλλ. ἀ. Ἀπριλίου.

Σελ. 17. στήλ. ἀ. στίχ. 42. ἀντὶ μὲ ἔγραφε μετὰ.

Σελ. 24. στήλ. β'. στίχ. 29. ἀντὶ λυθὲν. γρ. λυθὲν

(*) Σημ. Τὸ ἐν τῷ προλαβόντι τῆς Πανδώρας ἀριθμῷ καταχωρισθὲν ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν Ἑλληνικοὶ Γάμοι ἄρθρον, καὶ τὸ συνεχόμενον μ' αὐτὸ αἰνίγμα, ἐγράφησαν τοῦτο μὲν ἐν Σμύρῃ, ἐκεῖνο δὲ ἐν Ἀθήναις ὑπὸ μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς χειρὸς, καὶ ἐμελλον νὰ καταχωρισθῶσιν εἰς τὸν « ἱερὸν Ἀγῶνα ». Ἀλλὰ τῆς ἐπιμερίδος ταύτης ἐν τῷ μεταξὺ κατασχεθείσης, τὸ χειρόγραφον ὡς εἶχε παρεδόθη εἰς τὴν Πανδώραν, χωρὶς προηγουμένως νὰ γίνῃ (κατὰ παραδρομὴν) ἡ δέουσα τροποποίησις ἐπ' αὐτοῦ.

ΚΩΝΣΤ. ΑΡΓΥΡΙΑΔΣ